

عنوان مقاله:

تحول سازوکار آتشفشانی در بخش میانی کمان ماگمایی ارومیه-دختر

محل انتشار:

فصلنامه زمین شناسی اقتصادی، دوره 13، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

محمد سیاری - مدیریت مطالعات پایه منابع آب، شرکت آب منطقه ای اصفهان، اصفهان، ایران

مرتضی شریفی - گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

در این پژوهش پایگاه ژئوشیمی زمین مرجع متشکل از ۹۹ آنالیز شیمیایی در طول حدود ۲۰۰ کیلومتر از بخش میانی کمان ماگمایی ارومیه- دختر (از شمال تا شرق اصفهان) مورد کنکاش قرار گرفت. این محدوده بین طول های جغرافیایی ۵۱°۱۵' و ۵۲°۵۷' شرقی و عرض های جغرافیایی ۳۲°۳۵' و ۳۳°۴۷' شمالی واقع شده است. این پایگاه داده از بین داده های ژئوشیمیایی سنگ کل منتشر شده در پهنه مورد بررسی که دو شرط مهم را داشته اند، انتخاب شدند. اول اینکه داده ها دارای مختصات جغرافیایی صحیح و یا نقشه مختصات-دار باشند، دوم اینکه آنالیزها توانایی تفکیک سری های ماگمایی و تشخیص آداکیت ها را داشته باشند (عناصر کمیاب، Y، Yb، Lu، Sr با دقت مناسب گزارش شده اند). این آنالیزها در سه دسته سنی ائوسن، الیگوسن- پلیوسن و پلیو-کواترنر قرار می گیرند. یک نمودار جریانی برای شناسایی سری ماگمایی نمونه ها طراحی شد و کلیه داده ها به صورت نظام مند بر مبنای آن مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان می دهد که ماهیت ماگماتیسم فاز اول اغلب کالک آلکالن، فاز دوم معمولا شوشونیتی و فاز سوم اغلب آداکیتی بوده است. با استفاده از نمودارهای تعیین درصد ذوب بخشی سنگ های ماگمایی مشخص شد که نمونه های کالک آلکالن از ذوب بخشی حدود ۱۵ درصد گوه گوشته ای اسپینل-گارنت لرزولیت به دست آمده اند. برآورد می شود که نمونه های شوشونیتی از ذوب بخشی حدود ۳ درصد گوه گوشته ای با ترکیب اسپینل-گارنت لرزولیت حاصل شده اند. آداکیت ها حاصل ذوب پوسته اقیانوسی فرورنده شده هستند و بر اساس درصد ذوب بخشی منشا به دو دسته قابل تفکیک اند. دسته اول، نمونه های منطقه کجان و کهنک که از ذوب بخشی حدود ۱۰ درصد گارنت آمفیبولیت حاصل شده اند و دسته دوم، نمونه های منطقه جوشقان- قهرود که نزدیکی بیشتری با سنگ منشا هورنبلند اکلوژیت دارند، ذوب بخشی حدود ۶ درصد نشان می دهند. البته باید توجه داشت این تفاسیر بر مبنای داده های موجود است و در آینده با در دست داشتن داده های صحیح مختصات دار بیشتر، این پایگاه داده می تواند کامل تر شده و ارزیابی دقیق تری از تحولات ژئوشیمی سنگ های آتشفشانی منطقه ارائه نماید.

کلمات کلیدی:

آتشفشانی، سنوزوئیک، ذوب بخشی، آداکیت، ارومیه- دختر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1294615>

